

OPENBAAR MINISTERIE

College van procureurs-generaal
Voorzitter

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag

Minister van Justitie en Veiligheid
mr. F. Grapperhaus
Postbus 20301
2500 EH 'S-GRAVENHAGE

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
T +31 88 699 11 00
www.om.nl

Datum 26 juni 2019
Onderdeel Bestuurlijke en Juridische Zaken
Ons kenmerk PaG/BJZ/53387

Bij beantwoording de datum en
ons kenmerk vermelden.

Onderwerp gespecialiseerde genocide officier van justitie
Datum 26 juni 2019
Onderdeel Bestuurlijke en Juridische Zaken
Ons kenmerk PaG/BJZ/53387

Geachte heer Grapperhaus,

Naar aanleiding van uw brief aan de Kamer van 25 april 2018 waarin u aangaf samen met politie en Openbaar Ministerie (hierna: OM) te zullen onderzoeken welke extra inspanningen mogelijk zijn om expertise op het gebied van genocide in relatie tot Islamitische Staat (IS) verder uit te bouwen, bericht ik u als volgt.

Binnen het OM is bekeken in hoeverre de benoeming van een gespecialiseerde officier van justitie op het gebied van internationale misdrijven die zich specifiek gaat richten op genocide in relatie tot IS-verdachten van toegevoegde waarde kan zijn. Middels deze brief wil ik u informeren over de uitkomsten hiervan.

Cluster internationale misdrijven en Team Internationale Misdrijven

Het vervolgen van verdachten voor het plegen van genocide is zeer complex. Niet alleen vanwege de hoge bewijslast die er op dit misdrijf rust, maar ook omdat bewijsvergaring in een conflictgebied zoals Syrië bijzonder lastig is. Gezien de complexiteit van de opsporing en vervolging van internationale misdrijven, (waar niet alleen genocide, maar ook oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid, gedwongen verdwijningen, foltering en het misdrijf agressie onder vallen) hebben zowel het OM als de politie gespecialiseerde teams die zich uitsluitend bezighouden met het opsporen en vervolgen van deze misdrijven. Bij het Landelijk Parket (hierna: LP) van het OM is dit het cluster internationale misdrijven, waar gespecialiseerde officieren van justitie werkzaam zijn met een

hoge mate van expertise op het gebied van alle internationale misdrijven. Bij de politie is de expertise op dit gebied gebundeld in het Team Internationale Misdrijven (TIM). In het afgelopen jaar is een aantal concrete stappen ondernomen om de reeds bestaande kennis en expertise op dit gebied verder uit te breiden.

Samenwerking met andere partijen

Het TIM en het LP zoeken veelvuldig de samenwerking met andere partijen die kennis en ervaring op het gebied van internationale misdrijven hebben, of de daaraan gelieerde aandachtsgebieden zoals migratiecriminaliteit, mensenhandel en contraterrorisme.

Zo heeft het LP op 25 juni 2018 een bijeenkomst georganiseerd met niet-gouvernementele organisaties (NGO's) die onderzoek doen naar internationale misdrijven, waarbij speciale aandacht uitging naar misdrijven gepleegd door IS tegen de Yezidi's. Het TIM heeft op zijn beurt nauw samengewerkt met Europol in het kader van het Analysis Project Core International Crimes. Dit is een project dat, mede op Nederlands initiatief, in het leven is geroepen om verbanden te leggen tussen informatie die van belang kan zijn voor lopende of nog te starten opsporingsonderzoeken. De focus van dit project ligt op misdrijven die zijn begaan in Syrië en Irak.

Het afgelopen jaar heeft ook een aantal ontmoetingen plaatsgevonden met internationale instanties en experts om de kennis op het gebied van IS en genocide verder uit te breiden. Zo heeft het LP meermaals gesproken met vertegenwoordigers van het International Impartial and Independent Mechanism (IIIM), het mechanisme dat in 2016 door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in het leven is geroepen om bewijs omtrent misdrijven gepleegd in Syrië sinds 2011 te vergaren en te ordenen. Verder zijn er diverse ontmoetingen geweest met Yazda, een NGO die zich uitsluitend bezighoudt met misdaden gepleegd tegen Yezidi's. Ook hebben de experts van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het LP met de Speciale VN Adviseur voor de Preventie van Genocide, de heer Adama Dieng, gesproken. Hierbij ging specifieke aandacht uit naar misdrijven gepleegd door IS en het lot van de Yezidi's.

Samenwerking met CTER

Daarnaast wordt binnen het TIM en het LP hoge prioriteit gegeven aan de nauwe samenwerking met contraterrorisme (CTER), in het bijzonder op het Syrië/Irak dossier. Expertise op het gebied van internationale misdrijven (waaronder genocide gepleegd door IS) wordt uitgedragen naar de rechercheurs van CTER, zodat zij signalen kunnen herkennen in de dossiers over Nederlandse IS-strijders. Op OM-niveau vindt over dit onderwerp regelmatig overleg plaats tussen de IM-officieren en de Landelijk Coördinerend Terrorisme-officier.

Complexe bewijsvergaring

Onderzoek naar internationale misdrijven gepleegd door IS wordt bemoeilijkt door het feit dat bewijsvergaring veelal moet plaatsvinden in een conflictgebied of op het grondgebied van een partij waarmee niet kan worden samengewerkt. Het TIM heeft daarom veel geïnvesteerd in ICT-middelen die een steeds belangrijke rol spelen in dit soort onderzoeken. Hierdoor wordt er in toenemende mate effectief gebruik gemaakt van bijvoorbeeld Open Source INTelligence onderzoek, foto- en filmmateriaal en geolocalisering.

Aanpassing aanwijzing m.b.t. genocide

Om nog beter te kunnen inspelen op de eventuele aanwezigheid van (voormalig) IS-leden in Nederland, heeft het OM afgelopen jaar de 'instructie afdoening aangiften Wet Internationale Misdrijven' geüpdatet. In deze nieuwe versie wordt specifiek ingegaan op hoe er moet worden omgegaan met aangiften met betrekking tot genocide tegen Nederlandse en/of buitenlandse (ex)strijders aangesloten bij terroristische groeperingen zoals IS.

Vervolging van (voormalig) IS-leden voor internationale misdrijven

Op het moment dat (voormalig) IS-leden zich in Nederland bevinden en er aanwijzingen zijn dat zij zich schuldig hebben gemaakt aan internationale misdrijven, zullen de gespecialiseerde officieren van justitie, indien zij daartoe voldoende aanleiding zien, vervolging instellen op basis van de Wet Internationale Misdrijven (WIM). De WIM is een modern wettelijk kader dat het mogelijk maakt om (medeplichtigheid aan) internationale misdrijven te vervolgen, ongeacht de nationaliteit van de verdachte of waar deze misdrijven hebben plaatsgevonden. Een voorwaarde is wel dat de verdachte zich op Nederlands grondgebied bevindt. Vervolging is daarnaast ook mogelijk indien de verdachte of het slachtoffer de Nederlandse nationaliteit heeft.

Geen noodzaak benoeming gespecialiseerde officier van justitie

Nederland zet zich actief in voor de opsporing en vervolging van internationale misdrijven en zal zich blijven inspannen om de expertise op dit gebied te vergroten. De benoeming van een gespecialiseerde internationale misdrijven officier van justitie die zich specifiek zou richten op genocide in relatie tot IS-verdachten is op dit moment niet nodig. Nederland beschikt reeds over gespecialiseerde officieren van justitie die (voormalig) IS-strijders die zich in Nederland bevinden kunnen vervolgen voor hun betrokkenheid bij internationale misdrijven, waaronder genocide.

Datum 26 juni 2019
Ons kenmerk PaG/BJZ/53387
Pagina 4/4

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

G.W. van der Burg